

Vragen en antwoorden over wat te doen bij een stralingsongeval

1. Wat doet de overheid bij een stralingsongeval?

Als zich een ernstig stralingsongeval voordoet, kunnen er radioactieve stoffen vrijkomen. De overheid zal dan maatregelen nemen om de gevolgen zo goed mogelijk op te vangen. Mogelijkheden zijn evacueren, schuilen, de uitgifte van jodiumtabletten, ontsmetting van huid en kleding en ingrepen in de voedselketen.

Afhankelijk van de windrichting kunnen er specifieke maatregelen voor één of meerdere gemeenten worden afgekondigd. Luister naar de officiële berichtgeving van de overheid via de rampenzender (in Limburg L1 radio) voor de exacte gebiedsaanduiding.

2. Wat moet ik doen bij een stralingsongeval?

Als bij een stralingsongeval de sirenes afgaan, doet u het volgende:

- Ga naar binnen, sluit ramen en deuren en sluit alles wat voor ventilatie dient, zoals afzuigkap, ontluchtungskoker, muur- en toiletrooster. Blijf binnen tot het alarm is opgeheven.
- Bent u onderweg in een auto, schakel dan alle ventilatie uit en rij van de plek van het ongeval vandaan. Als er files zijn, is schuilen in een betonnen gebouw een veiliger optie.
- Zet de radio aan op de rampenzender (in Limburg L1). De overheid meldt welke verdere maatregelen u kunt nemen.
- Volg de aanbevelingen van overheid en hulpdiensten op.

3. Hoe worden burgers geïnformeerd als er radioactieve stoffen dreigen vrij te komen?

Dat kan zijn via sirenes, omroepwagens, de rampenzender (in Limburg L1 radio), [NL-Alert](#), een website (in Zuid-Limburg: [vrzuidlimburg.nl](#)) of een informatienummer. Bij een groot stralingsongeval is de nationale overheid woordvoerder in samenwerking met provinciale en gemeentelijke overheden.

4. Wat moet ik doen als de sirenes gaan?

Schuilen is een snelle en effectieve maatregel om uzelf te beschermen bij een kernongeval. Daarom is het belangrijk om zo snel mogelijk ergens naar binnen te gaan of binnen te blijven. Sluit ramen en deuren en alles wat voor ventilatie dient, zoals afzuigkap, ontluchtungskoker, muur- en toiletrooster. Zet de radio aan op de rampenzender (in Limburg L1 radio) en volg de instructies op.

5. Op welke frequentie zit rampenzender L1 radio?

L1 radio is de officiële rampenzender voor Limburg. Als de sirene gaat, stem uw radio dan af op deze zender.

- Etherfrequenties: Zuid-Limburg 95.3 FM; Midden- en Noord-Limburg 100.3 FM.
- Via de kabel: L1 radio is in de meeste Limburgse gemeenten te ontvangen op FM 89.4.
- Digitale tv en radio: kijk bij uw aanbieder van digitale tv en radio na wat de juiste kanalen van de rampenzender zijn en stel deze vooraf in.
- L1 teletekst pagina 112: deze pagina is gereserveerd voor mededelingen van de overheid.

De instructies en adviezen die tijdens een ramp via L1 worden gegeven zijn afkomstig van de overheid. Er wordt expliciet vermeld wanneer het om een mededeling van de overheid gaat. De overheid is de enige officiële instantie die instructies mag verstrekken

bij een ramp of crisis. Bovendien heeft de overheid ook de plicht om burgers te informeren en hen te adviseren wat te doen.

6. Wanneer moet ik schuilen bij een stralingsongeval?

Als de sirenes gaan is dat het signaal om zo snel mogelijk naar binnen te gaan. Bij een stralingsongeval kan er een radioactieve wolk vrijkomen. De radioactieve stoffen uit zo'n wolk kunnen uw huid en kleding besmetten en u kunt deze stoffen inademen. Schuilen is een snelle en effectieve maatregel om uzelf te beschermen tegen radioactiviteit. Via de rampenzender (in Limburg L1 radio) hoort u hoelang u moet schuilen.

7. Hoe kan ik schuilen?

- Ga naar binnen of blijf binnen; straling wordt voor een groot deel tegengehouden door het dak en de (betonnen of stenen) muren.
- Sluit alles wat voor ventilatie dient, zoals afzuigkap, ontluchtingskoker, muur- en toiletrooster.
- Sluit ook alle kieren en naden af.
- Beschikt het gebouw over een kelder? Neem daar dan plaats. Een goed alternatief is een centrale ruimte op de begane grond.
- Ga bij voorkeur naar een inpandige ruimte zonder ventilatie.
- Ga niet te dicht bij het raam zitten. Dit biedt u minder bescherming dan een muur.
- Blijf binnen tot het alarm officieel wordt opgeheven.
- Zit u in de auto? Zet de regionale rampenzender aan, schakel alle ventilatie uit en rij van de plek van het stralingsongeval vandaan. Als er files zijn, is schuilen in een stenen of betonnen gebouw een veiligere optie.

Een tent, caravan, houten schuurtje of ander gebouw dat niet uit steen of beton is opgetrokken zijn geen goede schuilplaatsen, omdat ze geen bescherming bieden tegen radioactieve straling.

8. Wanneer moet ik een jodiumtablet innemen?

De radioactieve stoffen die bij een kernongeval vrijkomen, kunnen radioactief jodium bevatten. Om u te beschermen tegen radioactief jodium kan de overheid u adviseren om een jodiumtablet in te nemen. Die worden dan kosteloos beschikbaar gesteld. Een jodiumtablet is een geneesmiddel. Neem een jodiumtablet nooit in op eigen initiatief. Wacht op de instructie van de overheid. Jodiumtabletten bieden alléén bescherming tegen de gevolgen van radioactief jodium en niet tegen andere risico's van radioactieve stoffen/straling.

9. Is het verstandig om op voorhand een jodiumtablet in te nemen?

Dat is erg onverstandig. Op de eerste plaats is het niet zinvol. Op de tweede plaats kunnen er bijwerkingen optreden.

10. Als er acuut een grote hoeveelheid radioactieve stoffen vrijkomt, is er dan nog tijd om tijdig te schuilen of jodiumtabletten in te nemen?

Afhankelijk van de zwaarte van een stralingsongeval kunnen er radioactieve stoffen vrijkomen. De effecten op de omgeving zijn mede afhankelijk van de windsnelheid en windrichting. Hierdoor kan het enkele uren of zelfs dagen duren voor er radioactief materiaal in de omgeving van Zuid-Limburg komt. Na een ongeval in een kerncentrale is er in het algemeen voldoende tijd om maatregelen te nemen.

11. Is het aan te raden om na een stralingsongeval de omgeving zo snel mogelijk te verlaten?

Alleen bij een zeer ernstig stralingsongeval in een kerncentrale zal een gebied direct rondom de installatie worden geëvacueerd. Het gaat dan om een uitzonderlijk stralingsongeval waarbij gebieden zwaar besmet raken met radioactiviteit. Wanneer evacuatie nodig is, krijgt u dit te horen via de rampenzender (in Limburg L1 radio), en eventueel via geluidswagens. De overheid roept inwoners dan op de woning te verlaten en met eigen of georganiseerd vervoer naar een veilig gebied te gaan. De overheid kan ook adviseren eerst te schuilen tot de radioactieve wolk is overgetrokken voordat een gebied wordt geëvacueerd.

12. Is na een stralingsongeval ons voedsel nog veilig te eten?

Een radioactieve wolk kan gewassen en vee besmetten in het gebied waar de wolk overheen trekt. Door een oogst- en slachtverbod af te kondigen voorkomt de overheid dat er radioactief voedsel op de markt komt. Boeren kunnen ook verplicht worden hun dieren op stal te houden. Verder kan de overheid de handel in verse producten zoals groente, vlees, vis en melkproducten beperken.

Na een stralingsongeval kunt u verpakte voedingsmiddelen, zoals groenten in blik, in ieder geval eten. Eet geen onverpakte voedingsmiddelen of groenten uit uw eigen tuin als de overheid dat afraadt.

13. Kun je bij een kernongeval het kraanwater veilig blijven drinken?

Wanneer het drinkwater besmet is, hoort u dat via de rampenzender (in Limburg L1 radio) of omroepwagens. In ernstige gevallen kan de levering stopgezet worden. Bij langdurige onderbreking kunnen waterbedrijven (nood)drinkwater leveren, bijvoorbeeld met wagens en watertanks.